

E. U. de Enfermería (Pontevedra)

E.U. DE ENFERMERIA DE LA DIPUTACION PROVINCIAL DE

(*)

E.U.DE ENFERMERIA PONTEVEDRA

(*)

Grado en Enfermería

Asignaturas

Curso 4

Código	Nombre	Cuatrimestre	Cr.totales
P51G140V01401	Metodología de la investigación	1c	6
P51G140V01402	Cuidados de enfermería en las enfermedades infecciosas	1c	6
P51G140V01403	Inglés para profesionales de la salud	1c	6
P51G140V01404	Prevención de riesgos laborales en el ámbito sanitario	1c	6
P51G140V01405	Prácticas clínicas IV	1c	18
P51G140V01406	Prácticas clínicas V	2c	18
P51G140V01407	Trabajo de Fin de Grado	2c	12
P51G140V01409	Drogodependencias, ETS y SIDA	1c	6
P51G140V01412	Salud, dependencia y vulnerabilidad social	1c	6
P51G140V01413	Atención de enfermería en las emergencias y catástrofes	1c	6
P51G140V01414	Enfermería de urgencias y cuidados críticos	1c	6
P51G140V01415	Introducción a la enfermería avanzada	1c	6
P51G140V01416	Antropología de la salud	1c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Metodoloxía da investigación				
Asignatura	Metodoloxía da investigación			
Código	P51G140V01401			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua				
Impartición				
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Pontevedra)			
Coordinador/a	Piñón Esteban, Pilar			
Profesorado	Piñón Esteban, Pilar			
Correo-e	pilarpesteban@gmail.com			
Web	http://enfermeria.depo.es			
Descrición general				

Competencias de titulación	
Código	
A53	Capacidade para cuestionar, avaliar, interpretar e sintetizar criticamente un abano de información e fontes de datos que faciliten a elección do paciente.
A55	Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar principios de investigación e información.

Competencias de materia	
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Capacidade para cuestionar, avaliar, interpretar e sintetizar criticamente un abano de información e fontes de datos que faciliten a elección do paciente.	A53 A55
Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar principios de investigación e información.	A53
Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científicos-técnicos e os de calidade.	A53 A55
Basear as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles.	A53 A55

Contidos	
Tema	
Sección 1: Introducción á investigación científica en Enfermería e á práctica baseada na evidencia.	1.1.- A investigación en enfermaría. 1.2.- Práctica baseada na evidencia. 1.3.- Participación da enfermaría na investigación: pasado e presente. 1.4.- Os coñecementos en investigación na enfermaría. 1.5.- A evidencia na práctica da investigación.
Sección 2: Introducción ó proceso da investigación cuantitativa.	2.1.- A investigación cuantitativa. 2.2.- Procesos enfermeros e de resolución de problemas: a comprensión do proceso de investigación cuantitativa. 2.3.- Identificación dos pasos do proceso de investigación cuantitativa. 2.4.- Informes de investigación. 2.5.- Estudos cuasiexperimentais e experimentais.
Sección 3: Introducción ó proceso da investigación cualitativa.	3.1.- Valores da investigación cualitativa. 3.2.- Enfoques da investigación cualitativa. 3.3.- Métodos de investigación cualitativa. 3.4.- Métodos de recollida de datos. 3.5.- Xestión de datos. 3.6.- Análise de datos.
Sección 4: Ética da investigación da enfermaría.	4.1.- Acontecementos históricos no desenvolvemento das normas e códigos éticos. 4.2.- Protección dos dereitos humanos. 4.3.- Consentemento informado. 4.4.- Revisión institucional. 4.5.- Análise da relación beneficio-risco nos estudos de investigación. 4.6.- Falta de ética profesional na investigación. 4.7.- Utilización de animais na investigación.

Sección 5: Problemas, obxectivos e hipótese da investigación.	5.1.- Problemas e obxectivos da investigación. 5.2.- Identificación de problemas e de obxectivos nos estudos cuantitativos, cualitativos e de resultados. 5.3.- Importancia dos problemas e o obxectivo dun estudo. 5.4.- Exame da factibilidade dun problema e dun obxectivo. 5.5.- Exame dos obxectivos: preguntas e hipóteses dos estudos nos informes de investigación. 5.5.- Variables de estudo e conceptos da investigación.
Sección 6: Revisión da literatura científica sobre os estudos publicados.	6.1.- Revisión da literatura científica. 6.2.- Avaliación crítica da revisión da literatura científica. 6.3.- Revisión da literatura científica. 6.4.- Uso da biblioteca. 6.5.- Identificación das fontes da investigación relevante. 6.6.- Identificación da literatura científica relevante. 6.7.- A evidencia sobre a mellor práctica das revisións na literatura científica. 6.8.- Redacción dunha revisión da literatura científica.
Sección 7: Teoría e estrutura de investigación.	7.1.- Concepto de teoría. 7.2.- Modelo conceptual. 7.3.- Elementos da teoría. 7.4.- Teorías de rango medio. 7.5.- Teorías prácticas. 7.6.- Estructuras. 7.7.- Estructuras baseadas nas teorías de rango medio. 7.8.- Estructuras para estudos fisiolóxicos. 7.9.- Estructuras de estudos cualitativos. 7.10.- Estructuras de modelos de enfermaría conceptuais.
Sección 8: Clarificación dos deseños de investigación cuantitativa.	8.1.- Conceptos máis importantes para o deseño. 8.2.- Deseños de estudo da enfermaría descriptivos e correlacionais. 8.3.- Proba da causalidade. 8.4.- Intervencións experimentais. 8.5.- Mapa do deseño. 8.6.- Papel dos estudos de replicación na práctica baseada na evidencia.
Sección 9: Exame de poboacións e mostras na investigación.	9.1.- Conceptos da mostraxe. 9.2.- Representatividade dunha mostra na investigación cuantitativa. 9.3.- Métodos de mostraxe probabilística. 9.4.- Métodos de mostraxe non probabilística na investigación cuantitativa. 9.5.- Mostraxe da investigación cualitativa. 9.6.- Tamaño da mostra nos estudos cualitativos. 9.7.- Marco na investigación.
Sección 10: Medicións e recollida de datos na investigación cuantitativa.	10.1.- Conceptos da teoría da medición. 10.2.- Exactitude, precisión e erro das medicións fisiolóxicas. 10.3.- Sensibilidade, especificidade, e cocientes de probabilidade para medir a calidade das probas diagnósticas e de cribado. 10.4.- Estratexias de medicións na enfermaría. 10.5.- Proceso de recollida de datos.
Sección 11: Estatística na investigación.	11.1.- Análise de datos. 11.2.- Razoamento como base na estatística. 11.3.- A estatística na descripción. 11.4.- Interpretación da idoneidade estatística. 11.5.- Aplicación da estatística para examinar as relacións. 11.6.- Aplicación da estatística para a predicción. 11.7.- Aplicación da estatística para examinar a causalidade. 11.8.- Interpretación dos resultados estatísticos.
Sección 12: Avaliación crítica da investigación cuantitativa e cualitativa para a práctica da enfermaría.	12.1.- Elementos de avaliación crítica dos estudos cuantitativos e cualitativos. 12.2.- Papel dos profesionais da enfermaría para a realización das valoracións críticas dos estudos. 12.3.- Nocións dos procesos da valoración crítica da investigación cuantitativa. 12.4.- Avaliación crítica dun estudo cuantitativo. 12.5.- Nocións dos procesos da valoración crítica da investigación cualitativa.

Sección 13: A enfermaría baseada na evidencia.	13.1.- Barreiras e beneficios da enfermaría baseada nas probas científicas. 13.2.- Guías para a avaliación crítica na investigación. 13.3.- Modelos para o exercicio da enfermaría baseado nas probas científicas. 13.4.- Modelo Lowa baseado nas probas científicas. 13.5.- Preguntas clínicas para identificar as probas científicas para o seu uso na práctica. 13.6.- Guías baseadas nas probas científicas. 13.7.- Centros de práctica baseada en probas científicas. 13.8.- Investigación traslacional.
Sección 14: Introducción á investigación de resultados.	14.1.- Base teórica da investigación de resultados. 14.2.- Investigación dos resultados e prácticas de enfermaría. 14.3.- Divulgación dos resultados da investigación.

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Prácticas en aulas de informática	6	6	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	12	24
Proxectos	20	20	40
Sesión maxistral	37	37	74
*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas en aulas de informática	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa metodoloxía da investigación, desenvolvidas en aulas de informática.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Proxectos	Realización de actividades que permiten a realización dun deseño de proxecto de investigación
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre as bases teóricas e directrices dun proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas en aulas de informática	Atención personalizada para a realización das prácticas en aulas de informática e de apoio persoal para a resolución dos exercicios plantexados na materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atención personalizada para a realización das prácticas en aulas de informática e de apoio persoal para a resolución dos exercicios plantexados na materia.

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Proxectos	Realización do deseño dun proxecto de investigación	100

Otros comentarios sobre la Evaluación

Bibliografía. Fontes de información

Francisco Xavier Santos Heredero, Carlos A. Rodríguez Arias, Rosario Rodríguez Ballester, **Metodología básica de investigación en enfermería.**, 3ª. 2003,

Nancy Burns, Susan K. Grove, **Investigación en enfermería**, 5ª ed. 2012,

Cristina Bojo Canales [et al.], **Internet visible e invisible: búsqueda y selección de recursos de Información en ciencias de la Salud**, 2004,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Cuidados de enfermería nas enfermedades infecciosas				
Asignatura	Cuidados de enfermería nas enfermedades infecciosas			
Código	P51G140V01402			
Titulación	Grado en Enfermería			
Descriptores	Creditos ECTS	Selección	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua				
Impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descripción general				
Competencias de titulación				
Código				
Competencias de materia				
Resultados previstos en la materia		Resultados de Formación y Aprendizaje		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales	
*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado				
Metodología docente				
	Descripción			
Atención personalizada				
Avaliación				
	Descripción	Calificación		
Otros comentarios sobre la Evaluación				
Bibliografía. Fuentes de información				
Recomendaciones				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Inglés para profesionais da saúde				
Asignatura	Inglés para profesionais da saúde			
Código	P51G140V01403			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua				
Impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias de titulación				
Código				
Competencias de materia				
Resultados previstos en la materia		Resultados de Formación y Aprendizaje		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales	
*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
	Descrición	Calificación		
Otros comentarios sobre la Evaluación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario				
Asignatura	Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario			
Código	P51G140V01404			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descriptor	Creditos ECTS	Selección	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua Impartición				
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Pontevedra) Dpto. Externo			
Coordinador/a	Romero Insua, María Dora			
Profesorado	Diéguez Montes, M ^a Paz Romero Insua, María Dora			
Correo-e	dora_insua@yahoo.es			
Web	http://enfermeria.depo.es			
Descrición xeral	O obxectivo desta asignatura é dotar ó alumnado dunha serie de coñecementos contemplados na Lei de prevención de Riscos Laborais así como coñecer o conxunto de técnicas, as modificacións mecánicas, físicas, químicas, biolóxicas, psicosociais, etc, que se producen no medio laboral, co fin de determinar en qué grao, positivo ou negativo, afectan á saúde da persoa traballadora.			

Competencias de titulación	
Código	
A13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
A23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade.
A24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos.
A25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.

Competencias de materia	
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.	A13
Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade.	A23
Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos.	A24
Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.	A25

Contidos	
Tema	
1.Conceptos básicos en prevención de riscos laborais.	Traballo e saúde. Saúde laboral Os Riscos Laborais Consecuencias dos riscos laborais Enfermidades profesionais. Enfermidades e accidentes máis frecuentes da actividade sanitaria.
2.Marco normativo básico en materia de PRL	Lei de Prevención de Riscos Laborais. Marco do persoal estatutario dos servizos de saúde "Lei 55/2003 Normativa autonómica Galega". Organización da prevención na Comunidade Autónoma Galega.
3.Función da enfermaría nos equipos de prevención	Competencias profesionais da enfermaría do traballo. Vixilancia da saúde. Asistencia sanitaria. Prevención. Educación e Promoción da saúde. Xestión. Formación continuada e investigación.
4.Riscos Biolóxicos en sanitarios.	Conceptos básicos. Posibles efectos sobre a saúde. Factores de risco. Medidas preventivas.
5.Vixilancia da saúde	Conceptos xerais e aspectos legais. En qué consiste a vixilancia da saúde. Obxectivos da vixilancia da saúde. Actividades sanitarias e a súa distribución.

6. Ergonomía.	A carga física no traballo. Concepto. A fatiga física. Efectos na saúde. Medidas preventivas.
7. Riscos psicosociais no traballo	Factores que inciden no risco psicosocial. Conceptos sobre riscos psicosociais. Consecuencias laborais. Prevención.

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	1	1	2
Sesión maxistral	34	34	68
Estudo de casos/análises de situacións	4	8	12
Seminarios	5	10	15
Traballos de aula	7	14	21
Estudos/actividades previos	8	16	24
Titoría en grupo	4	0	4
Probas de tipo test	1	1	2
Probas de resposta curta	1	1	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introductorias	Detectar os coñecementos previos do alumnado para recoñecer as posibles dificultades de seguimento e corrixir as formulacións erróneas.
Sesión maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.
Estudo de casos/análises de situacións	Análises dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Traballos de aula	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora.
Estudos/actividades previos	Análises dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. A función do docente é orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Realizarase de xeito individual ou en grupo.
Estudo de casos/análises de situacións	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. A función do docente é orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Realizarase de xeito individual ou en grupo.
Seminarios	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. A función do docente é orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Realizarase de xeito individual ou en grupo.
Estudos/actividades previos	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. A función do docente é orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Realizarase de xeito individual ou en grupo.
Traballos de aula	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. A función do docente é orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Realizarase de xeito individual ou en grupo.
Pruebas	Descrición
Probas de tipo test	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. A función do docente é orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Realizarase de xeito individual ou en grupo.
Probas de resposta curta	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. A función do docente é orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Realizarase de xeito individual ou en grupo.

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Estudo de casos/análises de situacións	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	10
Seminarios	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico que permite ao alumnado afondar nos contidos da materia.	20
Traballos de aula	O alumnado desenvolve exercicios na aula baixo a supervisión da profesora.	10
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos). O alumnado seleccionará unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40
Probas de resposta curta	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. O alumnado debe responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que ten sobre a materia.	20

Otros comentarios sobre la Evaluación

Bibliografía. Fontes de información

Ruiz Frutos C, Gómez Salgado J, Marañón López J., **Fundamentos de la enfermería del trabajo**, FUDEN, Cortés Díaz, José María. Tébar, **Técnicas de prevención de riesgos laborales**, Teijeiro, M.J. et al, **Metodoloxía para a avaliación de riscos laborais en centros sanitarios**, Gestal J.J., **Riesgos del trabajo del personal sanitario**, 3ª Edición. Interamericana □ McGraw-Hill., INSHT, **Condiciones de Trabajo en Centros Sanitarios**, Lei 54/2003, **Prevención de Riscos Laborais**, Fernando G Benavides, Carlos Ruiz Frutos, Ana M. García García, **Conceptos y técnicas para la prevención de riesgos laborales**, 2ª Edición. Editorial Masson, S.A., Ministerio de Sanidad y Consumo, **Libro Blanco de la vigilancia de la salud para la prevención de riesgos laborales**, NOGAREDA, C., **Carga mental en el trabajo hospitalario**, Instituto Nacional de la Seguridad Social Prevención de Riesgos Laborales, **Competencias profesionales de la Enfermería del Trabajo en una UBS**, www.msc.es/Diseno/medioAmbient/ambiente_salud_laboral.htm., www.sergas.es, **Metodoloxía para a avaliación de riscos laborais en centros sanitarios**,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas clínicas IV				
Asignatura	Prácticas clínicas IV			
Código	P51G140V01405			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Selección	Curso	Cuatrimestre
	18	OB	4	1c
Lengua	Impartición			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Pontevedra) Dpto. Externo			
Coordinador/a	Fernández Soengas, Rosa			
Profesorado	Diéguez Montes, M ^a Paz Fernández Soengas, Rosa Hermo Gonzalo, M ^a Teresa			
Correo-e	rsoengas@uvigo.es			
Web	http://www.enfermeria.depo.es			
Descripción general	Esta materia facilita a integración da metodoloxía enfermera na práctica preprofesional, como método que permita identificar os fenómenos enfermeros, establecer xuícos clínicos, planificar, aplicar e avaliar coidados. A planificación de ditos coidados teñen como base a valoración integral da persoa, os diagnósticos de enfermaría e as intervencións necesarias para tratar ditos diagnósticos ou para abordar procedementos, tratamentos ou técnicas básicas de coidados.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
A2	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.
A3	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
A4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
A5	Coñecer e valorar as necesidades nutricionais das persoas sas e con problemas de saúde ao longo do ciclo vital, para promover e reforzar pautas de conduta alimentar saudable.
A6	Identificar os nutrientes e os alimentos en que se atopan.
A7	Identificar os problemas nutricionais máis habituais e seleccionar as recomendacións dietéticas adecuadas.
A8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
A9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
A10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
A11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
A12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
A13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
A14	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar a/o estudante na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta forma de violencia.
A15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, desde unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.
A16	Comprender desde unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de coidar e desenvolvendo os plans de coidados correspondentes.
A17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar a calidade e seguridade das persoas atendidas.
A18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
A19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.
A20	Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades a desenvolver para proporcionar un coidado integral de enfermaría ao individuo, a familia e a comunidade.
A21	Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional deberá desenvolver nun equipo de Atención Primaria de Saúde.
A22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
A23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade.

A24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos.
A25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
A26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
A27	Educar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte.
A28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
A29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
A30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
A31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
A32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
A33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
A34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo e no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa.
A35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
A36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
A37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
A38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores.
A39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento.
A40	Ser capaz de proporcionar educación para a saúde aos pais ou coidadores primarios.
A41	Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecemento e a súa repercusión na saúde.
A42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
A43	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes nos anciáns
A44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
A45	Coñecer o Sistema Sanitario Español.
A46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermaría e a xestión de coidados.
A47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos.
A48	Coñecer a lexislación aplicable e o código ético e deontolóxico da enfermaría española, inspirado no código europeo de ética e deontoloxía de enfermaría.
A49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
A50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
A51	Coñecer os problemas de saúde mental máis relevantes nas diferentes etapas do ciclo vital, proporcionando coidados integrais e eficaces, no ámbito da enfermaría.
A52	Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación dos enfermos avanzados e terminais
A53	Capacidade para cuestionar, avaliar, interpretar e sintetizar criticamente un abano de información e fontes de datos que faciliten a elección do paciente.
A54	Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar resolución de problemas e toma de decisións.
A55	Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar principios de investigación e información.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
1.Incorporar valores profesionales, competencias de comunicación asistencial, razonamiento clínico, gestión clínica y juicio crítico; así como la atención a la población y sus problemas de salud en todas las áreas de la enfermería que permitan integrar en la práctica profesional los conocimientos, habilidades y actitudes, basados en principios y valores.	A8 A9 A10 A11 A12 A15 A33
2.Capacidad para trabajar en un contexto profesional, ético y de códigos reguladores y legales, reconociendo y respondiendo a dilemas y temas éticos o morales en la práctica diaria	A48 A49

3. Capacidad para trabajar de una manera holística, tolerante, sin enjuiciamientos, cuidadosa y sensible, asegurando que los derechos, creencias y deseos de los diferentes individuos o grupos no se vean comprometidos.	A10 A11 A12 A50
4. Capacidad para Educar, facilitar, apoyar y animar la salud, el bienestar y el confort de las poblaciones, comunidades, grupos e individuos cuyas vidas están afectadas por la mala salud, sufrimiento, enfermedad, incapacidad o la muerte.	A19 A27 A52
5. Capacidad para reconocer los diversos roles, responsabilidades y funciones de una enfermera	A23 A29 A30 A45
6. Capacidad para ajustar su papel con el objeto de responder efectivamente a las necesidades de la población o los pacientes. Cuando sea necesario y apropiado, ser capaz de desafiar los sistemas vigentes para cubrir las necesidades de la población y los pacientes.	A22 A24 A26
7. Capacidad para aceptar la responsabilidad de su propio aprendizaje y desarrollo profesional, utilizando la evaluación como el medio para reflejar y mejorar su actuación y aumentar la calidad de los servicios prestados	A2 A9 A18 A28
8. Capacidad para emprender valoraciones exhaustivas y sistemáticas utilizando las herramientas y marcos adecuados para el paciente, teniendo en cuenta los factores físicos, sociales, culturales, psicológicos, espirituales y ambientales relevantes.	A9 A12 A17 A18 A19 A23 A30
9. Capacidad para reconocer e interpretar signos normales o cambiantes de salud-mala salud, sufrimiento, incapacidad de la persona (valoración y diagnóstico).	A1 A9 A28 A30
10. Capacidad para responder a las necesidades del paciente planificando, prestando servicios y evaluando los programas individualizados más apropiados de atención junto al paciente, sus cuidadores y familias y otros trabajadores sanitarios o sociales.	A11 A12 A16 A18 A20 A21 A22 A23 A29 A47
11. Capacidad para cuestionar, evaluar, interpretar y sintetizar críticamente un abanico de información y fuentes de datos que faciliten la elección del paciente	A8 A26 A54 A55
12. Capacidad de hacer valer los juicios clínicos para asegurar que se alcanzan los estándares de calidad y que la práctica está basada en la evidencia	A46 A53 A54
13. Capacidad para mantener la dignidad, privacidad y confidencialidad del paciente (utilizando las habilidades...).	A49
14. Capacidad para poner en práctica principios de salud y seguridad, incluidos la movilización y manejo del paciente, control de infecciones, primeros auxilios básicos y procedimientos de emergencia (utilizando las habilidades...).	A13 A17
15. Capacidad para administrar con seguridad fármacos y otras terapias (utilizando las habilidades...).	A2 A3 A4
16. Capacidad para considerar los cuidados emocionales, físicos y personales, incluyendo satisfacer las necesidades de confort, nutrición e higiene personal y permitir el mantenimiento de las actividades cotidianas (utilizando las habilidades...).	A5 A6 A7 A10
17. Capacidad para responder a las necesidades personales durante el ciclo vital y las experiencias de salud o enfermedad. Por ej, dolor, elecciones vitales, invalidez o en el proceso de muerte inminente (utilizando las habilidades...).	A27 A31 A34 A35 A36 A37 A38 A39 A43 A44

18. Capacidad para informar, educar y supervisar a pacientes y cuidadores y sus familias (utilizando las habilidades...).	A19
19. Conocimiento relevante de y capacidad para aplicar teorías de enfermería y práctica enfermera	A17 A18
21. Conocimiento relevante de y capacidad para aplicar ciencias sociales, del comportamiento y de la salud	A12 A24 A25 A26 A27 A50
22. Conocimiento relevante de y capacidad para aplicar ética, legislación y humanidades	A48 A49
23. Conocimiento relevante de y capacidad para aplicar tecnología e informática a los cuidados de salud.	A8
24. Conocimiento relevante de y capacidad para aplicar resolución de problemas y toma de decisiones.	A53 A54 A55
25. Capacidad para una comunicación efectiva (incluyendo el uso de tecnologías): con pacientes, familias y grupos sociales, incluidos aquellos con dificultades de comunicación.	A8 A11 A12 A22 A40
26. Capacidad para permitir que los pacientes y sus cuidadores expresen sus preocupaciones e intereses, y que puedan responder adecuadamente. Por ej, emocional, social, psicológica, espiritual o físicamente.	A11 A12
27. Capacidad para representar adecuadamente la perspectiva del paciente y actuar para evitar abusos	A14 A17 A54
28. Capacidad para reconocer la ansiedad, el estrés y la depresión.	A10 A11 A12 A23 A24 A32 A41 A42 A51
30. Capacidad para dar apoyo emocional e identificar cuándo son necesarios el consejo de un especialista u otras intervenciones.	A29 A51
31. Capacidad para informar, registrar, documentar y derivar cuidados utilizando tecnologías adecuadas	A8
32. Capacidad para darse cuenta que el bienestar del paciente se alcanza a través de la combinación de recursos y acciones de los miembros del equipo socio-sanitario de cuidados	A11 A12 A33
33. Capacidad para valorar el riesgo y promocionar activamente el bienestar y seguridad de toda la gente del entorno de trabajo (incluida/os ella/os misma/os).	A17

Contidos

Tema

Rotatorio de prácticas preprofesionais que permitan a aplicación dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermaría á práctica clínica, en servizos especiais, atención especializada e centros de saúde. Prácticas clínicas a realizar en servizos especiais, atención especializada e atención primaria de saúde.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Prácticas clínicas	0	425	425
Titoría en grupo	6	6	12
Observación sistemática	6	0	6
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	2	3
Cartafol/dossier	1	1	2
Informes/memorias de prácticas	1	1	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas clínicas	O estudante desenvolve as prácticas clínicas, en forma de rotatorio clínico independente, baixo a tutela do personal de enfermería de la unidade y/o servizo onde o alumno realice as prácticas clínicas, que permiten ao alumno incorporar os valores profesionais, competencias de comunicación, razoamento clínico, xestión clínica e xuízo crítico, integrando na práctica profesional os coñecementos, habilidades e actitudes, basados en principios e valores, asociados a las competencias descritas que conforman el título,
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento que poidan producirse das actividades da materia de prácticas clínicas IV e do proceso de aprendizaxe, nos horarios establecidos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas clínicas	Actividade académica dos profesores que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumno, de forma individual ou en pequeno grupo, relacionadas co desenvolvemento das prácticas clínicas, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode realizarse de forma presencial (titorías en grupo e individuais, ou non presencial, a través do correo electrónico. Realización de titorías en grupo e individuais sobre o desenvolvemento das prácticas clínicas e do adecuado desenvolvemento das probas de avaliación
Titoría en grupo	Actividade académica dos profesores que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumno, de forma individual ou en pequeno grupo, relacionadas co desenvolvemento das prácticas clínicas, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode realizarse de forma presencial (titorías en grupo e individuais, ou non presencial, a través do correo electrónico. Realización de titorías en grupo e individuais sobre o desenvolvemento das prácticas clínicas e do adecuado desenvolvemento das probas de avaliación
Pruebas	Descrición
Observación sistemática	Actividade académica dos profesores que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumno, de forma individual ou en pequeno grupo, relacionadas co desenvolvemento das prácticas clínicas, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode realizarse de forma presencial (titorías en grupo e individuais, ou non presencial, a través do correo electrónico. Realización de titorías en grupo e individuais sobre o desenvolvemento das prácticas clínicas e do adecuado desenvolvemento das probas de avaliación
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Actividade académica dos profesores que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumno, de forma individual ou en pequeno grupo, relacionadas co desenvolvemento das prácticas clínicas, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode realizarse de forma presencial (titorías en grupo e individuais, ou non presencial, a través do correo electrónico. Realización de titorías en grupo e individuais sobre o desenvolvemento das prácticas clínicas e do adecuado desenvolvemento das probas de avaliación
Cartafol/dossier	Actividade académica dos profesores que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumno, de forma individual ou en pequeno grupo, relacionadas co desenvolvemento das prácticas clínicas, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode realizarse de forma presencial (titorías en grupo e individuais, ou non presencial, a través do correo electrónico. Realización de titorías en grupo e individuais sobre o desenvolvemento das prácticas clínicas e do adecuado desenvolvemento das probas de avaliación
Informes/memorias de prácticas	Actividade académica dos profesores que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumno, de forma individual ou en pequeno grupo, relacionadas co desenvolvemento das prácticas clínicas, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode realizarse de forma presencial (titorías en grupo e individuais, ou non presencial, a través do correo electrónico. Realización de titorías en grupo e individuais sobre o desenvolvemento das prácticas clínicas e do adecuado desenvolvemento das probas de avaliación

Avaliación

	Descrición	Calificación
Titoría en grupo	As titorías do 5 de setembro e 7 de novembro de 2014 as 10 h, son obrigatorias: por cada ausencia descóntase 0,3 puntos.	6

Observación sistemática	Avaliación continuada, observación directa, que se desenvolve mediante un seguimento personalizado do estudante a través do supervisor/a e dos/as enfermeiros/as asistenciais, colaboradoras de prácticas clínicas, onde realiza as súas actividades formativas, e dos profesores da materia. Para a emisión do informe, utilízase a ficha para a observación sistemática remitida pola escola, onde se recolle a valoración das competencias/obxectivos máis específicas, que o alumno debe necesariamente adquirir: coñecementos, habilidades, e actitudes, a través do grao na consecución dos resultados de aprendizaxe do estudante. Para iso, aos avaliadores, no centro, remíteselles un informe de apoio, coa información necesaria para aplicar os criterios de avaliación de xeito obxectivo, en función das intervencións NIC e do modelo das 14 necesidades básicas de V. Henderson, de maneira que poidan aplicar un ou outro modelo indistintamente. Ten que ser superada co 50% do seu valor.	50
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	O estudante, nas datas establecidas, 21/11/2014, grupo I,II,III e IV, e 28/11/2014, grupo V,VI,VII e VIII, as 9,30 h.(1ª oportunidade) e 02/07/2015 as 10 h. (2ª oportunidade),realizará unha proba práctica obrigatoria como requisito indispensable para a superación da materia. De non aprobar esta proba co 50% do seu valor, non se poderán sumar as outras probas avaliadas. Proba que se realizará no laboratorio de simulación, para avaliar as competencias, resultados de aprendizaxe que, o estudante necesariamente debe adquirir: utilizarase tamén, para el, a ficha de recollida de información sistemática e as intervencións NIC do seu portafolio.	20
Cartafol/dossier	Cartafol: proba escrita obrigatoria de autoavaliación na que o estudante rexistra, seguindo as normas do seu portafolio, as características do traballo levado a cabo, relación co usuario, integración no grupo, anotando as tarefas e procedementos realizados, valora os seus logros na planificación de cuidados, en función dos obxectivos propostos e determina os factores que poden influír na súa actuación. Documento elaborado sobre a base das intervencións NIC. Data de entrega: ata o día 10 de decembro 2014, as 14 h.	9
Informes/memorias de prácticas	Elaboración, obrigatoria, por parte do alumno, dun documento no que se reflicten os resultados obtidos, observacións, análises e reflexións sobre a súa experiencia práctica nos servizos especiais, atención especializada e atención primaria, tendo como base a estrutura e contidos do seu portafolio.	15
A data de entrega: ata o día 10 de decembro 2014, as 14		

Otros comentarios sobre la Evaluación

A guía de prácticas clínicas recolle os procedementos, normas e instrucións que lle afectan directamente a esta materia, polo que é obrigatorio o seu coñecemento

Bibliografía. Fontes de información

Biblosaude recursos de información, http://www.sergas.es/MostrarContidos_N2_T01.aspx?IdPaxina=66671,
Biblosaude recursos destacados, http://www.sergas.es/MostrarContidos_N2_T01.aspx?IdPaxina=60667,

Recomendacións

Asignaturas que continúan el temario

Prácticas clínicas V/P51G140V01406
Traballo de Fin de Grao/P51G140V01407

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P51G140V01101
Bioquímica: Bioquímica/P51G140V01103
Enfermaría comunitaria I/P51G140V01104
Estatística: Estadística/P51G140V01106
Fisioloxía: Fisioloxía/P51G140V01105
Fundamentos de enfermaría/P51G140V01107
Idioma moderno: Inglés técnico/P51G140V01108
Psicoloxía: Psicología/P51G140V01102
Enfermaría clínica I/P51G140V01204
Enfermaría clínica II/P51G140V01205
Enfermaría comunitaria II/P51G140V01206
Ética e lexislación/P51G140V01202
Farmacoloxía e dietética/P51G140V01203

Xestión de enfermaría/P51G140V01207
Introdución á enfermaría clínica/P51G140V01201
Prácticas clínicas I/P51G140V01208
Enfermaría clínica III/P51G140V01301
Enfermaría en saúde mental/P51G140V01305
Enfermaría xeriátrica e coidados paliativos/P51G140V01304
Enfermaría materno-infantil/P51G140V01302
Prácticas clínicas II/P51G140V01303
Prácticas clínicas III/P51G140V01306

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas clínicas V				
Asignatura	Prácticas clínicas V			
Código	P51G140V01406			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descriptor	Creditos ECTS	Selección	Curso	Cuatrimestre
	18	OB	4	2c
Lengua	Galego			
Impartición				
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Pontevedra) Dpto. Externo			
Coordinador/a	Fernández Soengas, Rosa			
Profesorado	Diéguez Montes, M ^a Paz Fernández Méndez, Felipe Fernández Soengas, Rosa Hermo Gonzalo, M ^a Teresa			
Correo-e	rsoengas@uvigo.es			
Web	http://www.enfermeria.depo.es			
Descrición xeral	Esta materia facilita a integración da metodoloxía enfermera na práctica preprofesional, como método que permita identificar os fenómenos enfermeros, establecer xuízos clínicos, planificar, aplicar e avaliar coidados. A planificación de ditos coidados teñen como base a valoración integral da persoa, os diagnósticos de enfermaría e as intervencións necesarias para tratar ditos diagnósticos ou para abordar procedementos, tratamentos ou técnicas básicas de coidados.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
A2	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.
A3	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
A4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
A5	Coñecer e valorar as necesidades nutricionais das persoas sas e con problemas de saúde ao longo do ciclo vital, para promover e reforzar pautas de conduta alimentar saudable.
A6	Identificar os nutrientes e os alimentos en que se atopan.
A7	Identificar os problemas nutricionais máis habituais e seleccionar as recomendacións dietéticas adecuadas.
A8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
A9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
A10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
A11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
A12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
A13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
A14	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar a/o estudante na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta forma de violencia.
A15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, desde unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.
A16	Comprender desde unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de coidar e desenvolvendo os plans de coidados correspondentes.
A17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar a calidade e seguridade das persoas atendidas.
A18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
A19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.
A20	Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades a desenvolver para proporcionar un coidado integral de enfermaría ao individuo, a familia e a comunidade.
A21	Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional deberá desenvolver nun equipo de Atención Primaria de Saúde.
A22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.

A23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade.
A24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos.
A25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
A26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
A27	Educar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte.
A28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
A29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
A30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
A31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
A32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
A33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
A34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo e no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa.
A35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
A36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
A37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
A38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores.
A39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento.
A40	Ser capaz de proporcionar educación para a saúde aos pais ou coidadores primarios.
A41	Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecemento e a súa repercusión na saúde.
A42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
A43	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes nos anciáns
A44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
A45	Coñecer o Sistema Sanitario Español.
A46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermaría e a xestión de coidados.
A47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos.
A48	Coñecer a lexislación aplicable e o código ético e deontolóxico da enfermaría española, inspirado no código europeo de ética e deontoloxía de enfermaría.
A49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
A50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
A51	Coñecer os problemas de saúde mental máis relevantes nas diferentes etapas do ciclo vital, proporcionando coidados integrais e eficaces, no ámbito da enfermaría.
A52	Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación dos enfermos avanzados e terminais
A53	Capacidade para cuestionar, avaliar, interpretar e sintetizar criticamente un abano de información e fontes de datos que faciliten a elección do paciente.
A54	Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar resolución de problemas e toma de decisións.
A55	Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar principios de investigación e información.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
1.Incorporar valores profesionais, competencias de comunicación asistencial, razoamento clínico, situación clínica e xuízo crítico; así como a atención á poboación e os seus problemas de saúde en todas as áreas da enfermaría que permitan integrar na práctica profesional os coñecementos, habilidades e actitudes, baseados en principios e valores.	A8 A9 A10 A11 A12 A15 A16 A33
2.Capacidade para traballar nun contexto profesional, ético e de códigos reguladores e legais, recoñecendo e respondendo a dilemas e temas éticos ou morais na práctica diaria	A48 A49

3. Capacidade para traballar dun xeito holístico, tolerante, sen axuízamentos, coidadosa e sensible, asegurando que os dereitos, crenzas e desexos dos diferentes individuos ou grupos non se vexan comprometidos.	A10
	A11
	A12
	A50
4.- Capacidade para Educar, facilitar, apoiar e animar a saúde, o benestar e o confort das poboacións, comunidades, grupos e individuos cuxas vidas están afectadas pola mala saúde, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou a morte.	A19
	A27
5.- Capacidade para recoñecer os diversos roles, responsabilidades e funcións dunha enfermeira	A23
	A29
	A30
6. Capacidade para axustar o seu papel co obxecto de responder efectivamente ás necesidades da poboación ou os pacientes. Cando sexa necesario e apropiado, ser capaz de desafiar os sistemas vixentes para cubrir as necesidades da poboación e os pacientes.	A20
	A22
	A23
	A25
	A29
7. Capacidade para aceptar a responsabilidade da súa propia aprendizaxe e desenvolvemento profesional, utilizando a avaliación como o medio para reflectir e mellorar a súa actuación e aumentar a calidade dos servizos prestados	A33
	A2
	A9
	A18
8. Capacidade para emprender valoracións exhaustivas e sistemáticas utilizando as ferramentas e marcos adecuados para o paciente, tendo en conta os factores físicos, sociais, culturais, psicolóxicos, espirituais e ambientais relevantes.	A28
	A10
	A12
	A14
	A17
	A18
	A20
	A23
	A24
	A25
	A28
	A29
	A30
9. Capacidade para recoñecer e interpretar signos normais ou cambiantes de saúde-mala saúde, sufrimento, incapacidade da persoa (valoración e diagnóstico)	A1
	A9
	A28
	A30
10. Capacidade para responder ás necesidades do paciente planificando, prestando servizos e avaliando os programas individualizados máis apropiados de atención xunto ao paciente, os seus coidadores e familias e outros traballadores sanitarios ou sociais.	A11
	A12
	A18
	A20
	A21
	A22
	A23
11. Capacidade para cuestionar, avaliar, interpretar e sintetizar criticamente un abano de información e fontes de datos que faciliten a elección do paciente	A29
	A23
	A24
	A25
	A26
12. Capacidade de facer valer os xuízos clínicos para asegurar que se alcanzan os estándares de calidade e que a práctica está baseada na evidencia.	A30
	A17
	A18
13. Capacidade para manter a dignidade, privacidade e confidencialidade do paciente (utilizando as habilidades).	A30
14. Capacidade para poñer en práctica principios de saúde e seguridade, incluídos a mobilización e manexo do paciente, control de infeccións, primeiros auxilios básicos e procedementos de emerxencia (utilizando as habilidades...).	A49
	A13
15. Capacidade para administrar con seguridade fármacos e outras terapias (utilizando as habilidades...).	A17
	A2
	A3
16. Capacidade para considerar os coidados emocionais, físicos e persoais, incluíndo satisfacer as necesidades de confort, nutrición e hixiene persoal e permitir o mantemento das actividades cotiás (utilizando as habilidades...).	A4
	A5
	A7
	A10
	A12

17. Capacidade para responder ás necesidades persoais durante o ciclo vital e as experiencias de saúde ou enfermidade. Por ej, dor, eleccións vitais, invalidez ou no proceso de morte inminente (utilizando as habilidades...).	A27 A31 A34 A35 A36 A37 A38 A39 A43 A44 A51 A52
18. Capacidade para informar, educar e supervisar pacientes e coidadores e as súas familias (utilizando as habilidades...).	A12 A19
19. Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar teorías de enfermaría e práctica enfermeira	A17 A18
20. Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar ciencias básicas e da vida.	A54
21. Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar ciencias sociais, do comportamento e da saúde	A12 A24 A25 A26 A27 A50
22. Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar ética, lexislación e humanidades	A48 A49
23. Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar tecnoloxía e informática aos coidados de saúde.	A8
24. Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar política nacional e internacional	A48 A49 A50
25. Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar resolución de problemas e toma de decisión	A9 A54
26. Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar principios de investigación e información	A8 A25 A26 A55
27. Capacidade para unha comunicación efectiva (incluíndo o uso de tecnoloxías): con pacientes, familias e grupos sociais, incluídos aqueles con dificultades de comunicación.	A8 A11 A12 A22 A40
28. Capacidade para permitir que os pacientes e os seus coidadores expresen as súas preocupacións e intereses, e que poidan responder axeitadamente. Por ej, emocional, social, psicolóxica, espiritual ou físicamente.	A10 A12
29. Capacidade para representar axeitadamente a perspectiva do paciente e actuar para evitar abusos	A9
30. Capacidade para usar axeitadamente as habilidades de consello (técnicas de comunicación para promover o benestar do paciente	A10 A11 A12
31. Capacidade para identificar e tratar comportamentos desafiantes	A10 A11 A12 A54
32. Capacidade para recoñecer a ansiedade, o estrés e a depresión	A10 A11 A12 A23 A24 A32 A41 A42 A51
33. Capacidade para dar apoio emocional e identificar cando son necesarios o consello dun especialista ou outras intervencións	A10 A11 A12 A29 A51

34. Capacidade para informar, rexistrar, documentar e derivar coidados utilizando tecnoloxías axeitadas.	A8
35. Capacidade para darse conta que o benestar do paciente se alcanza a través da combinación de recursos e accións dos membros do equipo socio-sanitario de coidados	A10 A11 A12 A33
36. Capacidade para dirixir e coordinar un equipo, delegando coidado axeitadamente	A8 A12 A18 A19 A33 A45 A46 A47
37. Capacidade para traballar e comunicarse en colaboración e de forma efectiva con todo o persoal de apoio para priorizar e xestionar o tempo eficientemente mentres se alcanzan os estándares de calidade	A12 A21 A33 A46 A47 A53 A54
38. Capacidade para valorar o risco e promover activamente o benestar e seguridade de toda a xente do ámbito de traballo (incluída/os ela/es mesma/os).	A17 A24 A32
39. Utiliza criticamente as ferramentas de avaliación e auditoria do coidado segundo estándares de calidade relevantes	A19 A27
40. Dentro do contexto clínico, capacidade para educar, facilitar, supervisar e apoiar os estudantes de coidados de saúde e traballadores socio-sanitarios.	A19
41. É consciente dos principios de financiamento de coidados socio-sanitarios e usa os recursos eficientemente.	A45

Contidos

Tema

Rotatorio de prácticas preprofesionais que permitan a aplicación dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermaría á práctica clínica, en servizos especiais, atención especializada e centros de saúde. Prácticas clínicas a realizar en servizos especiais, atención especializada e atención primaria de saúde.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Titoría en grupo	6	6	12
Prácticas clínicas	0	425	425
Observación sistemática	6	0	6
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	2	3
Cartafol/dossier	1	1	2
Informes/memorias de prácticas	1	1	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento que poidan producirse das actividades da materia de prácticas clínicas V e do proceso de aprendizaxe, nos horarios establecidos
Prácticas clínicas	O estudante desenvolve ás prácticas clínicas, en forma de rotatorio clínico independente, baixo a tutela do persoal de enfermería da unidade e/ou servizo onde o alumno realice as prácticas clínicas, que permiten ao alumno incorporar os valores profesionais, competencias de comunicación, razoamento clínico, xestión clínica e xuízo crítico, integrando na práctica profesional os coñecementos, habilidades e actitudes, baseados en principios e valores, asociados ás competencias descritas que conforman o título.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Prácticas clínicas	Actividade académica dos profesores que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumno, de forma individual ou en pequeno grupo, relacionadas co desenvolvemento das prácticas clínicas, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode realizarse de forma presencial (titorías en grupo e individuais, ou non presencial, a traves do correo electrónico.
Titoría en grupo	Actividade académica dos profesores que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumno, de forma individual ou en pequeno grupo, relacionadas co desenvolvemento das prácticas clínicas, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode realizarse de forma presencial (titorías en grupo e individuais, ou non presencial, a traves do correo electrónico.
Pruebas	Descripción
Observación sistemática	Actividade académica dos profesores que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumno, de forma individual ou en pequeno grupo, relacionadas co desenvolvemento das prácticas clínicas, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode realizarse de forma presencial (titorías en grupo e individuais, ou non presencial, a traves do correo electrónico.
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Actividade académica dos profesores que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumno, de forma individual ou en pequeno grupo, relacionadas co desenvolvemento das prácticas clínicas, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode realizarse de forma presencial (titorías en grupo e individuais, ou non presencial, a traves do correo electrónico.
Cartafol/dossier	Actividade académica dos profesores que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumno, de forma individual ou en pequeno grupo, relacionadas co desenvolvemento das prácticas clínicas, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode realizarse de forma presencial (titorías en grupo e individuais, ou non presencial, a traves do correo electrónico.
Informes/memorias de prácticas	Actividade académica dos profesores que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumno, de forma individual ou en pequeno grupo, relacionadas co desenvolvemento das prácticas clínicas, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode realizarse de forma presencial (titorías en grupo e individuais, ou non presencial, a traves do correo electrónico.

Avaliación

	Descripción	Calificación
Titoría en grupo	As titorías do 22 de xaneiro e do 19 de febreiro de 2015 as 11 h. son obrigatorias: por cada ausencia descóntanse 0,3 puntos	6
Observación sistemática	Avaliación continuada, observación directa, que se desenvolve mediante un seguimento personalizado do estudante a través do supervisor/a e dos/as enfermeiros/as asistenciais, colaboradoras de prácticas clínicas, onde realiza as súas actividades formativas, e dos profesores da materia. Para a emisión do informe, utilízase a ficha para a observación sistemática remitida pola escola, onde se recolle a valoración das competencias/obxectivos máis específicas, que o alumno debe necesariamente adquirir: coñecementos, habilidades, e actitudes, a través do grao na consecución dos resultados de aprendizaxe do estudante. Para iso, aos avaliadores, no centro, remíteselles un informe de apoio, coa información necesaria para aplicar os criterios de avaliación de xeito obxectivo, en función das intervencións NIC e do modelo das 14 necesidades básicas de V. Henderson, de maneira que poidan aplicar un ou outro modelo indistintamente. Ten que ser superada co 50% do seu valor.	50
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	O estudante, nas datas establecidas, 4/05/2015, grupo I,II,III e IV, e 5/05/2015, grupo V,VI,VII e VIII, as 9,30 h.(1ª oportunidade) e 03/07/2015 as 10 h. (2ª oportunidade),realizará unha proba práctica obrigatoria como requisito indispensable para a superación da materia. De non aprobar esta proba co 50% do seu valor, non se poderán sumar as outras probas avaliáveis. Proba que se realizará no laboratorio de simulación, para avaliar as competencias, resultados de aprendizaxe que, o estudante necesariamente debe adquirir: utilizarase tamén, para el, a ficha de recollida de información sistemática e as intervencións NIC do seu portafolio.	20
Cartafol/dossier	Cartafol: proba escrita obrigatoria de autoavaliación na que o estudante rexistra, seguindo as normas do seu portafolio, as características do traballo levado a cabo, relación co usuario, integración no grupo, anotando as tarefas e procedementos realizados, valora os seus logros na planificación de coidados, en función dos obxectivos propostos e determina os factores que poden influír na súa actuación. Documento elaborado sobre a base das intervencións NIC. Data de entrega: ata o día 6 de maio as 14 h.	9

Informes/memorias de prácticas Elaboración, obrigatoria, por parte do alumno, dun documento no que se reflicten os resultados obtidos, observacións, análises e reflexións sobre a súa experiencia práctica na unidade asistencial, tendo como base a estrutura e contidos do seu portafolio. A data de entrega: ata o día 6 de maio as 14

15

Otros comentarios sobre la Evaluación

A guía de prácticas clínicas recolle os procedementos, normas e instrucións que lle afectan directamente a esta materia, polo que é obrigatorio o seu coñecemento.

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente

Traballo de Fin de Grao/P51G140V01407

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P51G140V01101
Bioquímica: Bioquímica/P51G140V01103
Enfermaría comunitaria I/P51G140V01104
Estatística: Estadística/P51G140V01106
Fisioloxía: Fisioloxía/P51G140V01105
Fundamentos de enfermaría/P51G140V01107
Idioma moderno: Inglés técnico/P51G140V01108
Psicoloxía: Psicología/P51G140V01102
Enfermaría clínica I/P51G140V01204
Enfermaría clínica II/P51G140V01205
Enfermaría comunitaria II/P51G140V01206
Ética e lexislación/P51G140V01202
Farmacoloxía e dietética/P51G140V01203
Xestión de enfermaría/P51G140V01207
Introdución á enfermaría clínica/P51G140V01201
Prácticas clínicas I/P51G140V01208
Enfermaría clínica III/P51G140V01301
Enfermaría en saúde mental/P51G140V01305
Enfermaría xeriátrica e coidados paliativos/P51G140V01304
Enfermaría materno-infantil/P51G140V01302
Prácticas clínicas II/P51G140V01303
Prácticas clínicas III/P51G140V01306
Prácticas clínicas IV/P51G140V01405

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo de Fin de Grao				
Asignatura	Traballo de Fin de Grao			
Código	P51G140V01407			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	12	OB	4	2c
Lengua Impartición				
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Pontevedra) Dpto. Externo			
Coordinador/a	Piñón Cimadevila, Miguel Ángel			
Profesorado	Diz Arén, Julio Fontúrbel Lliteras, M ^a Teresa González García, María Piñón Cimadevila, Miguel Ángel Piñón Esteban, Pilar Romero Insua, María Dora			
Correo-e	miguelpinon@hotmail.com			
Web	http://enfermeria.depo.es			
Descrición xeral	Materia transversal que lle permite ao estudante mostrar de forma integrada a adquisición das competencias asociadas ao título, sen que sexan portagonistas aquelas que van encamiñadas a deseñar e levar a cabo investigacións, mais sen dubida tratase dun traballo con base científica. Cursase no derradeiro semestre do grao. Cada estudante realiza o TFG de forma autónoma baixo tutoría docente.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
A2	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.
A3	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
A4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
A5	Coñecer e valorar as necesidades nutricionais das persoas sas e con problemas de saúde ao longo do ciclo vital, para promover e reforzar pautas de conduta alimentar saudable.
A6	Identificar os nutrientes e os alimentos en que se atopan.
A7	Identificar os problemas nutricionais máis habituais e seleccionar as recomendacións dietéticas adecuadas.
A8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
A9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
A10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
A11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
A12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
A13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
A14	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar a/o estudante na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta forma de violencia.
A15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, desde unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.
A16	Comprender desde unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de coidar e desenvolvendo os plans de coidados correspondentes.
A17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar a calidade e seguridade das persoas atendidas.
A18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
A19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.
A20	Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades a desenvolver para proporcionar un coidado integral de enfermaría ao individuo, a familia e a comunidade.
A21	Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional deberá desenvolver nun equipo de Atención Primaria de Saúde.
A22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.

A23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade.
A24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos.
A25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
A26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
A27	Educar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte.
A28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
A29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
A30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
A31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
A32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
A33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
A34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo e no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa.
A35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
A36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
A37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
A38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores.
A39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento.
A40	Ser capaz de proporcionar educación para a saúde aos pais ou coidadores primarios.
A41	Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecemento e a súa repercusión na saúde.
A42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
A43	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes nos anciáns
A44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
A45	Coñecer o Sistema Sanitario Español.
A46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermaría e a xestión de coidados.
A47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos.
A48	Coñecer a lexislación aplicable e o código ético e deontolóxico da enfermaría española, inspirado no código europeo de ética e deontoloxía de enfermaría.
A49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
A50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
A51	Coñecer os problemas de saúde mental máis relevantes nas diferentes etapas do ciclo vital, proporcionando coidados integrais e eficaces, no ámbito da enfermaría.
A52	Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación dos enfermos avanzados e terminais
A53	Capacidade para cuestionar, avaliar, interpretar e sintetizar criticamente un abano de información e fontes de datos que faciliten a elección do paciente.
A54	Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar resolución de problemas e toma de decisións.
A55	Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar principios de investigación e información.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar resolución de problemas e toma de decisións.	A16
	A17
	A18
	A19
	A25
	A26
	A54
	A55

Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar principios de investigación e información.	A8
	A16
	A17
	A18
	A19
	A26
	A49
	A53
Capacidade para cuestionar, evaluar, interpretar y sintetizar críticamente un abanico de información y fuentes de datos	A54
	A55
	A8
	A17
	A18
	A19
	A49
	A53
Capacidad de hacer valer los juicios clínicos para asegurar que se alcanzan los estándares de calidad y que la práctica está basada en la evidencia	A54
	A55
	A8
	A48
	A53
Conocimiento relevante de y capacidad para aplicar ética, legislación y humanidades	A54
	A55
	A8
	A48
	A49
	A50

Dirixir, avaliar e prestar os cuidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.

A1
A2
A3
A4
A5
A6
A7
A9
A10
A11
A12
A13
A14
A15
A16
A17
A18
A20
A21
A22
A23
A24
A25
A26
A27
A28
A29
A30
A31
A32
A33
A34
A35
A36
A37
A38
A39
A40
A41
A42
A43
A44
A45
A46
A47
A48
A49
A50
A51
A52
A53
A54
A55

Contidos

Tema

Orixen e tipoloxía do TFG.

Planificación do TFG segundo a seguintes tipoloxías:

1.- Traballos de investigación

1.- Traballo de revisión e investigación bibliográfica.

2.- Traballo sobre un proxecto de intervención: Plan de intervención de cuidados, protocolos, programa de educación para a saúde, proxecto no ámbito da xestión.

O tema tamén pode xurdir da reflexión sobre a súa práctica clínica, do debate cos profesionais da saúde e/ou dunha experiencia persoal.

Sección 1. Introducción á investigación cuantitativa e á Investigación cualitativa. Etapas do proceso de investigación segundo o paradigma cuantitativo e/ou cualitativo.	Investigación cuantitativa e/ou investigación cualitativa: 1. Formular e delimitar o problema. 2. Revisar a literatura relacionada. 3. Establecer un marco teórico. 4. Relación de obxetivos e hipóteses. 5. Elección do deseño de investigación. 6. Poboación, mostra e proceso de mostraxe. 7. Variables de investigación. 8. Ferramentas para recollida dos datos. Sistemas de medición das variables de investigación. 9. Recollida de datos 10. Análise de datos. 11. Interpretación dos resultados 12. Difusión e transferencia
Sección 2. Ética da investigación da enfermaría.	1. A ética, valores morais e a investigación científica. Principios éticos da investigación. 2. Protección dos dereitos humanos 3. Consentemento informado. 4. Anonimato, confidencialidade e protección dos participantes. 5. Limitacións no proceso de investigación: os comités éticos de investigación. Códigos éticos nacionais e internacionais. 6. Abandono da investigación. 7.- Falta de ética profesional na investigación.
Sección 3: Revisión da literatura científica sobre os estudos publicados.	3.1.- Revisión da literatura científica. 3.2.- Avaliación crítica da revisión da literatura científica. 3.3.- Identificación da literatura científica e das fontes da investigación relevante. 3.4.- A evidencia sobre a mellor práctica das revisións na literatura científica. Fontes de información documental: 1. Búsqueda bibliográfica. PubMed. IME. Cuiden. LILACS 2. Búsquedas documentais. Google académico. Bibliosaúde. Mergullador 3. Búsquedas de evidencia. Cochrane. Joanna Briggs Normas para as referencias bibliográficas nos traballos da EUE de Pontevedra: o estilo Vancouver por ser o estilo utilizado polas revistas de Enfermería españolas.
TFG: traballo de fin de grao	1. Estructura: consideración comúns e específicas establecidas no regulamento interno dos TFG, se o traballo atópase nunha das tipoloxías seguintes: 1.1 Traballo de investigación cuantitativa 1.2 Traballo de investigación cualitativa (en menor medida) 1.3 Traballo de revisión da literatura (ou revisión narrativa ou revisión bibliográfica) 1.4. Caso clínico 1.5. Plan de coidados estandarizado. Noutra tipoloxía de traballo, a estrutura cumprirá coas consideracións común aos TFG, preestablecidas no antedito regulamento. 2. Informe final: organización, estrutura e presentación escrita do TFG. As normas de estilo figuran no regulamento dos TFG. 3. Presentación presencial, oral e defensa do TFG segundo o regulamento do TFG e calendarios publicados.

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Metodoloxías integradas	37	148	185
Titoría en grupo	14	28	42
Presentacións/exposicións	1	4	5
Traballos e proxectos	1	4	5

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente	
	Descrición

Metodoloxías integradas	Utilización das metodoloxías baseadas en investigación, apoio informático, búsquedas bibliográficas, manexo de programas estatístico etc..., e nas que tamén se inclúen as sesións expositivas dos contidos da materia TFG
Titoría en grupo	Realización de titorías en grupo dende o primeiro cuatrimestre para asesoramento /desenvolvemento de todo o proceso do TFG baixo o regulamento do centro.
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa do TFG, por parte do alumnado, ante un tribunal avaliador

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Metodoloxías integradas	As metodoloxías integradas están baseadas en investigación, razón pola que o estudante disporá de atención personalizada durante a elaboración do TFG.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Presentacións/exposicións	DEFENSA do TFG: o tribunal avaliará os aspectos relacionados coa presentación e defensa do TFG. Os criterios específicos a valorar para a asignación da cualificación serán os seguintes: a calidade da comunicación oral, a capacidade de debate e a calidade das respostas durante a defensa. Outras consideración: a defensa oral axustarase necesariamente á memoria presentada; a defensa terá una distribución proporcional do tempo de xeito que se presenten os diferentes apartados; o/a estudante ten que responder axeitadamente ás preguntas dos membros do tribunal. O estudante pode facer uso de recursos multimedia.	15
Traballos e proxectos	O tribunal examinador aplicará os criterios: 1.- Documento escrito do TFG: 70 %. Os aspectos a valorar para a asignación da cualificación serán os seguintes: Organización e redacción do traballo, a calidade da documentación entregada e o cumprimento das normas de estilo establecidas. Calidade e extensión da revisión bibliográfica Calidade científica e técnica do traballo de investigación realizado: dificultade do tema, actualidade, orixinalidade, alternativas presentadas, e a adaptación á estrutura mínima esixida nas diferentes tipoloxías recollidas no regulamento de TFG do centro 2.-O informe do titor sobre a actitude do estudante e outros aspectos do proceso do traballo: 15%	85

Otros comentarios sobre la Evaluación

A cualificación do Traballo Fin de Grao: finalizada a defensa e previa deliberación do tribunal, procederase á cualificación do traballo que, de acordo coa regulamentación vixente sobre cualificacións, consistirá nunha nota numérica entre 0 y 10 (con un decimal) sendo necesario polo menos un 5 para aprobar. O acta entregárase na Secretaría do Centro
Para a dirección, organización e xestión dos traballos de fin de grao e para calquera outro aspecto non recollido na guía docente será de aplicación o regulamento interno de TFG

Bibliografía. Fontes de información

Nancy Burns, **Investigación en Enfermería, Elsevier**, Elsevier,
Serrano Gallardo, Pilar, **Trabaja de Fin de grado en ciencias de la salud**, DAE,

Todos los recursos electrónicos habituales a disposición del alumnado en el centro.

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda cursar simultaneamente

Prácticas clínicas IV/P51G140V01405
Prácticas clínicas V/P51G140V01406

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P51G140V01101
Bioquímica: Bioquímica/P51G140V01103
Enfermería comunitaria I/P51G140V01104
Estatística: Estadística/P51G140V01106
Fisioloxía: Fisioloxía/P51G140V01105
Fundamentos de enfermaría/P51G140V01107

Idioma moderno: Inglés técnico/P51G140V01108
Enfermería clínica I/P51G140V01204
Enfermería clínica II/P51G140V01205
Enfermería comunitaria II/P51G140V01206
Ética e lexislación/P51G140V01202
Farmacoloxía e dietética/P51G140V01203
Xestión de enfermaría/P51G140V01207
Introdución á enfermaría clínica/P51G140V01201
Prácticas clínicas I/P51G140V01208
Enfermería clínica III/P51G140V01301
Enfermería en saúde mental/P51G140V01305
Enfermería xeriátrica e coidados paliativos/P51G140V01304
Enfermería materno-infantil/P51G140V01302
Prácticas clínicas II/P51G140V01303
Prácticas clínicas III/P51G140V01306
Prácticas clínicas IV/P51G140V01405
Prácticas clínicas V/P51G140V01406

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Drogo dependencias, ETS e SIDA				
Asignatura	Drogo dependencias, ETS e SIDA			
Código	P51G140V01409			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descriptores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua				
Impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descripción general				
Competencias de titulación				
Código				
Competencias de materia				
Resultados previstos en la materia		Resultados de Formación y Aprendizaje		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales	
*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado				
Metodoloxía docente				
	Descripción			
Atención personalizada				
Avaliación				
	Descripción	Calificación		
Otros comentarios sobre la Evaluación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Saúde, dependencia e vulnerabilidade social				
Asignatura	Saúde, dependencia e vulnerabilidade social			
Código	P51G140V01412			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua Impartición				
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Romero Insua, María Dora			
Profesorado	Romero Insua, María Dora			
Correo-e	dora_insua@yahoo.es			
Web	http://enfermeria.depo.es			
Descrición general	A asignatura Saúde, Dependencia e Vulnerabilidade Social contribuirá o desenvolvemento das funcións profesionais seguintes: axudar as persoas a desenvolver as capacidades que lles permitan resolver prblemas individuais e colectivos. promover a facultade de adaptación. promover e actuar para o establecemento de servizos e de políticas sociais adecuadas.			

Competencias de titulación	
Código	
A10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
A11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
A12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
A22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
A23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade.
A24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos.
A41	Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecemento e a súa repercusión na saúde.

Competencias de materia	
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.	A10
Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.	A11
Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.	A12
Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.	A22
Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade.	A23
Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos.	A24
Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecemento e a súa repercusión na saúde.	A41

Contidos	
Tema	
1. Introducción a asignatura	Conceptos de saúde, dependencia e vulnerabilidade social. Medición da Saúde. Indicadores Sanitarios e Socio-sanitarios.
2. Determinantes sociais e saúde	Ciclo vital e saúde. Sexo, xénero e saúde. Situación socio-económica e saúde. Factores culturais e saúde. Desemprego e saúde.
3. Apoio social e saúde	Concepto. Apoio social e saúde. Integración social. Redes sociais. Discriminación social e saúde.

4. Promoción y Educación para la salud.	Plans, programas e actuacións en materia de atención ante situacións de dependencia ou exclusión social. Recursos.
5. Poboacións vulnerables e dependentes.	Pobreza, exclusión social, minorías e saúde. Poboación inmigrante. Poboación drogodependente, discapacitada física, psíquica e sensorial. Estratexias de prevención, intervención e apoio.
6. Introducción a dependencia	Epidemioloxía da dependencia. Dependencia e discapacidade. Dependencia e envellecemento. Factores condicionantes do estado de saúde e que afectan a situación de dependencia.
7. Normativa sobre a Dependencia	Lei de Promoción da Autonomía Persoal e atención as persoas en situación de dependencia. Valoración das situacións de dependencia. Aplicación do Baremo Nacional de Dependencia. Enfermaría e atención a dependencia.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Sesión maxistral	36	36	72
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	24	36
Traballos de aula	6	12	18
Seminarios	4	8	12
Estudos/actividades previos	1	2	3
Titoría en grupo	4	0	4
Probas de tipo test	2	0	2
Probas de resposta curta	3	0	3

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado tratará de dar resposta a través de diferentes exercicios relacionados coa materia sobre diferentes situacións onde se plantexen problemas a resolver no ámbito dos contidos da sesión maxistral.
Traballos de aula	O alumnado desenvolverá exercicios na aula baixo a directriz e supervisión da profesora. Respostando a cuestións plantexadas así como lectura crítica de artigos relacionados coa materia.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Serve como complemento de aprendizaxe das clases teóricas.
Estudos/actividades previos	Lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula ou de forma autónoma por parte do alumnado.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumnado mantén coa profesora da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe que poden ser de xeito individual ou de grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O tempo dedicado a atender e resolver dúbidas ao alumnado en relación a materia que pode realizarse de xeito individual ou en pequeno grupo, e que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O tempo dedicado a atender e resolver dúbidas ao alumnado en relación a materia que pode realizarse de xeito individual ou en pequeno grupo, e que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Traballos de aula	O tempo dedicado a atender e resolver dúbidas ao alumnado en relación a materia que pode realizarse de xeito individual ou en pequeno grupo, e que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Seminarios	O tempo dedicado a atender e resolver dúbidas ao alumnado en relación a materia que pode realizarse de xeito individual ou en pequeno grupo, e que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Estudos/actividades previos	O tempo dedicado a atender e resolver dúbidas ao alumnado en relación a materia que pode realizarse de xeito individual ou en pequeno grupo, e que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Titoría en grupo	O tempo dedicado a atender e resolver dúbidas ao alumnado en relación a materia que pode realizarse de xeito individual ou en pequeno grupo, e que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Pruebas	Descripción
Probas de tipo test	O tempo dedicado a atender e resolver dúbidas ao alumnado en relación a materia que pode realizarse de xeito individual ou en pequeno grupo, e que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Probas de resposta curta	O tempo dedicado a atender e resolver dúbidas ao alumnado en relación a materia que pode realizarse de xeito individual ou en pequeno grupo, e que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación		
	Descripción	Calificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia.	15
Traballos de aula	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora.	20
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos). O alumnado seccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Data de realización: primeira oportunidade o 12-XII-2014 16.30 hs e na segunda oportunidade o día 30-VI-2015 16hs.	40
Probas de resposta curta	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. O alumnado deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia. Data de realización: primeira oportunidade o 12-XII-2014 16.30 hs e na segunda oportunidade o día 30-VI-2015 16h	25

Otros comentarios sobre la Evaluación

Bibliografía. Fontes de información

Libro Blanco, **Atención a las personas en situación de dependencia en España**, IMSERSO,
Ley 39/2006, **de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de dependencia**,
Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales,
González, J. J. y Requena., **Tres décadas de cambio social en España**, Alianza Editorial. Madrid,
Giddens A., **Un mundo desbocado. Los efectos de la globalización en nuestras vidas**, Taurus. Madrid,
José María Tortosa., **Pobreza y perspectiva de Género**, Icaria. Barcelona,
Navarro, Vicent, **El impacto de la crisis en las familias e infantes**, Artigo,
www.dependencia.imserso.es,
benestar.xunta.es/web/portal/dependencia,
www.sobrevulnerables.es,
<http://www.inmujer.es/areasTematicas/salud/home.htm>,

Preténdese promover a análise crítica mediante a lectura de distintos artigos de actualidade relacionados co contido do programa. Lectura de artigos de divulgación científica. Uso das TIC para a presentación de traballos na aula .Uso das bases de datos.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Atención de enfermería nas emerxencias e catástrofes				
Asignatura	Atención de enfermería nas emerxencias e catástrofes			
Código	P51G140V01413			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua Impartición				
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Hermo Gonzalo, M ^a Teresa			
Profesorado	Fernández Méndez, Felipe Hermo Gonzalo, M ^a Teresa			
Correo-e	enfermeriamayte@gmail.com			
Web	http://enfermeria.depo.es			
Descripción general	Materia optativa impartida en el 7º semestre, orientada a adquirir conocimientos, habilidades y destrezas en emergencias y catastrofes			

Competencias de titulación

Código	
A4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
A13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
A18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
A25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
A29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
A30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
A49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
A53	Capacidade para cuestionar, avaliar, interpretar e sintetizar criticamente un abano de información e fontes de datos que faciliten a elección do paciente.
A54	Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar resolución de problemas e toma de decisións.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Capacidad para emprender valoraciones exhaustivas y sistemáticas utilizando las herramientas y marcos adecuados para el paciente, teniendo en cuenta los factores físicos, sociales, culturales, psicológicos, espirituales y ambientales	A25 A30 A54
Capacidad de realizar juicios clínicos para asegurar el alcance de los estándares de calidad, basando la práctica clínica en evidencia científica.	A18 A30 A49 A53
Capacidad para poner en práctica principios de salud y seguridad, incluidos la movilización y manejo del paciente, control de infecciones, primeros auxilios básicos y procedimientos de emergencia	A4 A13 A29

Contidos

Tema	
Organización y planificación sanitaria en relación a la atención de enfermería en emergencias y catástrofes	Definición y tipos de catástrofes Mecanismos de prevención de catástrofes y actuación de emergencias derivadas de las catástrofes Recursos humanos y materiales Triaje
Movilización e inmovilización del paciente traumático	Técnicas de movilización: movilización rápida de emergencia, extracción de un herido mediante tablero... Técnicas de inmovilización: collarín cervical, retirada del casco, tablero espinal, férula espinal, camilla de palas, colchón de vacío, férulas rígidas...

Actuación de primeros auxilios en situaciones de emergencia y catástrofe	Actuaciones básicas de primeros auxilios en situaciones de emergencia
	Metodología de la enseñanza de los primeros auxilios, soporte vital básico (SVB) y desfibrilación externa semiautomática (DEA)
	Soporte vital básico, desfibrilación externa semiautomática y primeros auxilios en escenarios exteriores
Escenarios de simulación avanzada	Simulación avanzada en paciente traumático
	Simulación avanzada en asistencia y traslado del paciente crítico
	Simulación avanzada en distintos escenarios en emergencias
	Planificación de un simulacro.
	Simulacro externo

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Sesión maxistral	26	52	78
Obradoiros	5	10	15
Seminarios	8	16	24
Titoría en grupo	4	4	8
Presentacións/exposicións	2	4	6
Actividades introductorias	3	0	3
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	4	12	16

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	Exposición por parte del profesorado de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante.
Obradoiros	Actividades enfocadas a la adquisición de conocimientos y habilidades sobre movilización, inmovilización y triaje; se realizara evaluación continua
Seminarios	Actividades de aplicación de los conocimientos y de adquisición de habilidades básicas y procedimentales relacionadas con emergencias y catástrofes desarrolladas en distintos espacios exteriores El simulacro consistirá en la simulación de un incidente con múltiples víctimas (4-5 víctimas) a las que se caracterizará debidamente, mediante el uso de maquillajes, ropa y prótesis, que simulen lesiones reales Exposición opcional por parte del alumnado ante el docente y un grupo de estudiantes sobre SVB-DEA y/o primeros auxilios
Titoría en grupo	Entrevistas que el estudiante mantiene con el profesorado de la asignatura para asesoramiento/desarrollo de actividades de la asignatura y del proceso de aprendizaje.
Presentacións/exposicións	Exposición teórica y práctica impartidas por parte del estudiantado, en el exterior en distintos organismos
Actividades introductorias	Actividades encaminadas a tomar contacto y reunir información sobre el alumnado, así como a presentar la asignatura.

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Actividades introductorias	Actividad académica desenvuelta por el profesor, individual o en pequeños grupos, que tiene como finalidad atender las necesidades y consultas del alumnado relacionadas con el estudio y/o temas vinculados con la materia, proporcionándole orientación, apoyo y motivación en el proceso de aprendizaje. Esta actividad se puede desenvolver de forma presencial (directamente en el aula o en momentos que el profesorado tiene asignados a tutorías de despacho) o de forma no presencial (a través del correo electrónico).
Sesión maxistral	Actividad académica desenvuelta por el profesor, individual o en pequeños grupos, que tiene como finalidad atender las necesidades y consultas del alumnado relacionadas con el estudio y/o temas vinculados con la materia, proporcionándole orientación, apoyo y motivación en el proceso de aprendizaje. Esta actividad se puede desenvolver de forma presencial (directamente en el aula o en momentos que el profesorado tiene asignados a tutorías de despacho) o de forma no presencial (a través del correo electrónico).

Obradoiros	Actividad académica desenvuelta por el profesor, individual o en pequeños grupos, que tiene como finalidad atender las necesidades y consultas del alumnado relacionadas con el estudio y/o temas vinculados con la materia, proporcionándole orientación, apoyo y motivación en el proceso de aprendizaje. Esta actividad se puede desenvolver de forma presencial (directamente en el aula o en momentos que o profesorado tiene asignados a tutorías de despacho) o de forma no presencial (a través del correo electrónico).
Seminarios	Actividad académica desenvuelta por el profesor, individual o en pequeños grupos, que tiene como finalidad atender las necesidades y consultas del alumnado relacionadas con el estudio y/o temas vinculados con la materia, proporcionándole orientación, apoyo y motivación en el proceso de aprendizaje. Esta actividad se puede desenvolver de forma presencial (directamente en el aula o en momentos que o profesorado tiene asignados a tutorías de despacho) o de forma no presencial (a través del correo electrónico).
Tutoría en grupo	Actividad académica desenvuelta por el profesor, individual o en pequeños grupos, que tiene como finalidad atender las necesidades y consultas del alumnado relacionadas con el estudio y/o temas vinculados con la materia, proporcionándole orientación, apoyo y motivación en el proceso de aprendizaje. Esta actividad se puede desenvolver de forma presencial (directamente en el aula o en momentos que o profesorado tiene asignados a tutorías de despacho) o de forma no presencial (a través del correo electrónico).
Presentacións/exposicións	Actividad académica desenvuelta por el profesor, individual o en pequeños grupos, que tiene como finalidad atender las necesidades y consultas del alumnado relacionadas con el estudio y/o temas vinculados con la materia, proporcionándole orientación, apoyo y motivación en el proceso de aprendizaje. Esta actividad se puede desenvolver de forma presencial (directamente en el aula o en momentos que o profesorado tiene asignados a tutorías de despacho) o de forma no presencial (a través del correo electrónico).
Pruebas	Descripción
Probas prácticas, de ejecución de tarefas reais e/ou simuladas.	Actividad académica desenvuelta por el profesor, individual o en pequeños grupos, que tiene como finalidad atender las necesidades y consultas del alumnado relacionadas con el estudio y/o temas vinculados con la materia, proporcionándole orientación, apoyo y motivación en el proceso de aprendizaje. Esta actividad se puede desenvolver de forma presencial (directamente en el aula o en momentos que o profesorado tiene asignados a tutorías de despacho) o de forma no presencial (a través del correo electrónico).

Avaliación		
	Descripción	Calificación
Obradoiros	Prueba grupal al finalizar los talleres de valoración, movilización e inmovilización a través de observación sistemática de cada uno de los alumnos del grupo en el debriefing	20
Seminarios	Exposición opcional por parte los alumnos ante el docente y un grupo de estudiantes sobre SVB-DEA y/o primeros auxilios evaluación a través de observación sistemática de cada uno de los alumnos del grupo en el debriefing	20
Presentacións/exposicións	Clases externas de SVB +DEA impartidas por grupos de alumnado	10
Probas prácticas, de ejecución de tarefas reais e/ou simuladas.	Prueba práctica de resolución de simulaciones avanzadas y simulacro en distintos escenarios de emergencias y catástrofes a través de observación sistemática del alumnado. Fecha el 1 de diciembre 2014 en la primera oportunidad y el 1-VII-2015 12 hs. en la segunda oportunidad	50

Otros comentarios sobre la Evaluación

Bibliografía. Fontes de información

Sociedad española de medicina intensiva, **Guías 2010 consejo Europeo 2010,**

Aspectos destacados de las guías de RCP 201,

Alvarez Rello Antonio, **Los servicios d emergencias y urgencias medicas extraospitalarias en España,** 1º Edición,

<http://www.semes.org/>,

<http://www.semicyuc.org/>,

<http://www.enfermeriadeurgencias.com>,

<http://061.sergas.es/asp/index.asp>,

www.madrid.es/samur,

Manual de primeros auxilios, Edición 2012,

PHTLS. Soporte vital básico y avanzado en el trauma prehospitalario, 6ª Edición,

Manual de soporte vital avanzado en urgencias prehospitalarias, Edición 2012,

Manual de soporte vital avanzado en el trauma, 2ª Edición,

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Enfermería clínica I/P51G140V01204

Enfermería clínica II/P51G140V01205

Farmacología e dietética/P51G140V01203

Introducción á enfermaría clínica/P51G140V01201

Enfermería clínica III/P51G140V01301

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Enfermería de urgencias e cuidados críticos				
Asignatura	Enfermería de urgencias e cuidados críticos			
Código	P51G140V01414			
Titulación	Grado en Enfermería			
Descriptores	Creditos ECTS	Selección	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua				
Impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descripción general				
Competencias de titulación				
Código				
Competencias de materia				
Resultados previstos en la materia		Resultados de Formación y Aprendizaje		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales	
*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado				
Metodología docente				
	Descripción			
Atención personalizada				
Avaluación				
	Descripción	Calificación		
Otros comentarios sobre la Evaluación				
Bibliografía. Fuentes de información				
Recomendaciones				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Introducción á enfermaría avanzada				
Asignatura	Introducción á enfermaría avanzada			
Código	P51G140V01415			
Titulacion	Grao en Enfermaría			
Descriptores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua				
Impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descripción general				
Competencias de titulación				
Código				
Competencias de materia				
Resultados previstos en la materia		Resultados de Formación y Aprendizaje		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales	
*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado				
Metodoloxía docente				
	Descripción			
Atención personalizada				
Avaliación				
	Descripción	Calificación		
Otros comentarios sobre la Evaluación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Antropoloxía da saúde				
Asignatura	Antropoloxía da saúde			
Código	P51G140V01416			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Selección	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua				
Impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias de titulación				
Código				
Competencias de materia				
Resultados previstos en la materia		Resultados de Formación y Aprendizaje		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales	
*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado				
Metodoloxía docente				
Descrición				
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición		Calificación		
Otros comentarios sobre la Evaluación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				